

Samenvattingen

Sociologische doorlichting van afdeling X1 en de PAAZ van het ZNA Psychiatrisch Ziekenhuis Stuivenberg in het licht van Goffmans *totale institutie*

Caroline Masquillier

Goffmans theorie met betrekking tot de *totale instituties*, daterend uit de jaren zestig en vandaag de dag nog vaak geciteerd, wordt in dit artikel getoetst aan een psychiatrische inrichting anno 2010. We onderzoeken of deze theorie nog van toepassing is op de huidige situatie van de psychiatrische afdeling algemeen ziekenhuis (PAAZ) en afdeling X1 van het Psychiatrisch Ziekenhuis Stuivenberg. Er werd een methodologisch instrument ontwikkeld dat als basis diende voor observaties, analyse en semigestructureerde interviews met personeel en patiënten. De tendens naar meer openheid in de psychiatrische zorgverlening is op beide afdelingen op elk vlak voelbaar, zij het wel in een verschillende graad. Toch kunnen we besluiten dat het fundamentele van Goffmans werk nog steeds waardevol is voor onderzoek van residentiële zorginstellingen. In de hedendaagse analyse dient wel de pathologie van de patiënt mee in ogenschouw genomen te worden, dit in tegenstelling tot bij Goffman.

Tussen contact en bedreiging: etnische diversiteit en etnocentrisme in Antwerpse buurten

Peter Thijssen & Didier Dierckx

In deze bijdrage onderzoeken we de invloed van (de evolutie van) het aandeel allochtonen in de buurten van het Antwerpse district Deurne op het etnocentrisme van zijn autochtone inwoners. Dit is een unieke casus omdat de antimigrantenpartij Vlaams Belang bij de laatste lokale verkiezingen meer dan 40% van de stemmen behaalde. In het eerste deel wordt de recente literatuur gesystematiseerd met betrekking tot de gehanteerde conceptualiseringen en theorieën. Op basis hiervan pleiten de auteurs voor replicaties die rekening houden met contextuele eigenheid en evolutie van de migratie en die oog hebben voor de

complementariteit van de contact- en bedreigingstheorieën. In het empirische deel wordt immers op basis van multi-levelanalyses bevestiging gevonden voor beide theorieën. In buurten met een hoger aandeel allochtonen en dus een grotere kans op interetnische contacten zijn de autochtonen het minst etnocentrisch. In buurten waarin het aandeel allochtonen recent sterk toenam, wat nog niet resulteert in meer interetnische contacten maar wel in bedreiging, zijn autochtonen meer etnocentrisch.

Discriminatie en etnische ongelijkheden in depressie: een multilevelanalyse voor de Europese bevolking

Sarah Missinne & Katia Levecque

Steeds meer studies rapporteren etnische ongelijkheden in depressie. Deze tonen de grote invloed van socio-economische factoren en wijzen etnische discriminatie aan als bijkomende risicofactor. Het onderzoek beperkt zich echter voornamelijk tot Amerikaanse en Britse studies. In continentaal Europa is er niet veel geweten over dit onderwerp. Bovendien werd de impact van de omgeving op etnische ongelijkheden in gezondheid lange tijd genegeerd. Een multilevelanalyse werd uitgevoerd voor de volwassen Europese bevolking (18-65 jaar; N = 30 969) aan de hand van de data van de derde ronde van de *European Social Survey*. Daaruit blijkt dat etnische minderheden meer depressieve gevoelens ervaren in 10 landen en dat socio-economische positie en etnische discriminatie hierbij belangrijke risicofactoren vormen. Bovendien blijken er ook grote verschillen tussen landen te bestaan. Dit is de eerste studie die etnische ongelijkheden in depressie onderzoekt voor de Europese bevolking.

Abstracts

Sociological Screening of Unit X1 and PAAZ of the Psychiatric Hospital Stuivenberg in Light of Goffman's *Total Institution*

Caroline Masquillier

This article examines the applicability of Goffman's *Total Institution* model, formulated in the 1960s and still regarded as an important sociological theory, to Psychiatric Hospital Stuivenberg. In particular, the study investigates Unit X1, regarded as the most closed unit of Stuivenberg, and the General Hospital Psychiatric Unit (PAAZ), seen as the most open unit of the psychiatric hospital. We developed a methodological instrument of one hundred characteristics and indicators drawn from Goffman's theory, which was used as a basis for observations and semi-structured interviews with patients and staff. Since Goffman's investigation an increase in openness was identified in both units, albeit to a different degree. Nevertheless, the study shows that the framework of Goffman's analysis is still valid for research on residential mental health care. We have also come to the conclusion that pathology should be taken into account when analyzing modern units, in contrast with Goffman's study.

Keywords: Erving Goffman, Total Institution, psychiatric hospital, case study, ZNA Stuivenberg

Between Intergroup Contact and Group Threat Theory. Ethnical Diversity and Anti-immigrant Attitudes in Neighbourhoods in Antwerp

Peter Thijsen & Didier Dierckx

Our paper studies the effects of immigration-related diversity (*i.e.* evolution and dispersion of immigrant groups) on the ethnocentric feelings of inhabitants in 26 sociologically-relevant neighbourhoods in the district of Deurne, Antwerp (Belgium). For this purpose we collected data for a random sample of 686 individuals (stratified with respect to the neighbourhoods). Deurne is a unique case given that the anti-immigrant party Vlaams Belang obtained more than 40% of the votes in the latest local elections. In the first part of our paper we review the recent literature on group threat and intergroup contact theory and focus on

the complementary nature of both theories. In the second empirical part of our paper we demonstrate, using multi-level analyses of our survey data, that the ethnocentric feelings of natives are strongest in those neighborhoods where the relative proportion of immigrants is the smallest, yet the growth of immigrants the largest. This finding suggests that our understanding of Civic Culture must account not only for the composition of a neighbourhood but for its dynamics as well.

Keywords: ethnocentrism, ethnic diversity, neighbourhoods, Belgium, immigrant

Discrimination and Ethnic Inequalities in Depression: A Multilevel Analysis for the European Population

Sarah Missinne & Katia Levecque

An increasing amount of studies report evidence for ethnic inequalities in depression. These show the great impact of socio-economic factors and suggest ethnic discrimination as another risk factor. However, this research is restricted to mainly American and British studies, whereas in continental Europe very little is known on this subject. Moreover, research on ethnic disparities in health has ignored the impact of the environment for too long. Using data from the third wave of the European Social Survey, a multilevel analysis was performed for the adult population aged 18 to 65 (N= 30 969) of 23 European countries. The results show that ethnic minorities do experience more depressive feelings in 10 countries. Moreover, their socio-economic position and the experience of ethnic discrimination are important risk factors. In addition, there are substantial country-level differences in depression. The present study is the first to investigate ethnic inequalities in depression for the European population.

Keywords: discrimination, depression, ethnic minorities, multilevel, Europe

Medewerkers aan dit nummer

Didier Dierckx

Didier Dierckx is onderzoeksmedewerker aan het Departement Politieke Wetenschappen van de Universiteit Antwerpen. Hij werkt aan het beleidsondersteunend onderzoek 'Focus op Deurne', alsook aan een proefschrift waarin wordt gezocht naar contextuele verklaringen voor lokale politieke participatie.

Dierckx Didier, tel. + 32 03 265 57 30, e-mail Didier.Dierckx@ua.ac.be.

Katia Levecque

Katia Levecque is FWO-postdoctoraal onderzoekster, verbonden aan de vakgroep sociologie van de Universiteit Gent. Haar onderzoek focust op socio-economische en etnische ongelijkheid in (mentale) gezondheid. Ze integreert daarbij theorieën uit de politieke, culturele, stratificatie en medische sociologie. Haar werk is in toenemende mate gebaseerd op een cross-nationaal vergelijkend multilevel-perspectief.

Katia Levecque, vakgroep sociologie, Korte Meer 5, 9000 Gent, België, tel. + 32 09 264 84 36, e-mail katia.levecque@ugent.be.

Caroline Masquillier

Caroline Masquillier is afgestudeerd als master in de Sociologie (2010). Sinds augustus 2010 is zij verbonden aan het Centrum voor Longitudinaal en Levensloop Onderzoek (CELLO) – Departement Sociologie van de Universiteit Antwerpen.

Caroline Masquillier, Universiteit Antwerpen Stadscampus, Sint-Jacobsstraat 2, 2000 Antwerpen, tel. + 32 03 265 53 73, e-mail Caroline.Masquillier@ua.ac.be.

Sarah Missinne

Sarah Missinne studeerde sociologie aan de Universiteit Gent. Sinds 2009 werkt ze als onderwijsassistent bij de vakgroep sociologie, Universiteit Gent. Tevens is ze verbonden met de onderzoeksgroep 'Health and Demographic Research' (Hedera) en werkt ze aan een doctoraat over gezondheid en gezondheidszorg bij sociaal kwetsbare groepen, zoals migranten en ouderen, vanuit een Europees vergelijkend perspectief.

Sarah Missinne, vakgroep sociologie, Korte Meer 5, 9000 Gent, België, tel. + 32 09 264 84 53, e-mail sarah.missinne@ugent.be.

Peter Thijssen

Peter Thijssen doceert methodologie en politieke sociologie aan de Faculteit Politieke en Sociale Wetenschappen van de Universiteit Antwerpen. Hij is lid van de onderzoeksgroep Media, Middenveld en Politiek (M²P). Zijn onderzoek spitst zich toe op politieke participatie, in het bijzonder van verschillende leeftijdsgroepen.

Thijssen Peter, tel. + 32 03 265 57 26, e-mail peter.thijssen@ua.ac.be.

Richtlijnen voor auteurs

Het Tijdschrift voor Sociologie publiceert Nederlandstalige bijdragen op het brede domein van de sociale wetenschappen. Het Tijdschrift publiceert zowel artikels (maximaal 10.000 woorden) als kortere onderzoeksnota's (ongeveer 3.000 woorden). Een onderzoeksnota focust op onderzoeksresultaten of -methoden, beschrijft de sociaal-wetenschappelijke relevantie en positie ervan en presenteert kernachtig de resultaten. Een artikel bespreekt theorie en voorgaand onderzoek, beschrijft en verantwoordt de gebruikte methode en de gegevens en draagt bij aan theorievorming, hetzij zuiver theoretisch hetzij door confrontatie van theorie(ën) en empirie. De artikels en onderzoeksnota's worden beoordeeld aan de hand van een anonieme peer review.

Artikels en onderzoeksnota's worden ingediend als elektronisch bestand (Microsoft Word). Met het oog op de anonieme peer review mag dit bestand geen enkele persoonlijke verwijzing bevatten. Het bestand omvat:

1. het eigenlijke artikel of de onderzoeksnota,
2. een abstract van maximaal 150 woorden,
3. een Engelstalige abstract (en titel) van maximaal 150 woorden,
4. Engelstalige trefwoorden (maximaal vijf).

In een tweede, afzonderlijke bestand worden voor elk van de auteurs volgende gegevens opgenomen:

1. naam,
2. personalia (maximaal 500 tekens),
3. contactgegevens (postadres, telefoonnummer, e-mailadres).

Beide bestanden worden gemaïld naar tijdschrift@sociologie.be of naar de redactiesecretaris.

Praktische informatie

- Het artikel of de onderzoeksnota wordt ingediend als Word-bestand. De tekst staat in lettertype Times New Roman, lettergrootte 11, interlinie 1,5.
- De paragrafen worden enkel decimaal ingedeeld. Hoofdparagrafen krijgen de nummers 1, 2, enz.; subparagrafen krijgen de nummers 1.1, 1.2, enz. Indelen tot op maximaal drie niveaus.
- Tabellen en Figuren dienen apart en opeenvolgend te worden genummerd (Tabel 1; Figuur 1). Alle Tabellen en Figuren behoren een titel te dragen.
- Voetnoten dienen tot het absolute minimum te worden beperkt. Ze worden als eindnoten afgedrukt achteraan de tekst. In de tekst worden ze aangeduid door een Arabisch cijfer.
- Literatuurverwijzingen in de tekst gebruiken de auteur-jaartal-methode. In een lopende tekst wordt dat: "Merton (1957, 102) stelt dat ...". Een verwijzing buiten de tekst wordt: (Merton 1957, 102; Bellah e.a. 1985; Elster 1989a, 1989b). Bij publicaties van meer dan drie auteurs enkel de eerste auteur vermelden, gevolgd door e.a.
- De literatuurlijst wordt als volgt samengesteld:
  - Boek:
Merton, R. (1957), *Social Theory and Social Structure*. Glencoe: Free Press.
  - Artikel in bundel:
Rawls, J. (1982), Social Unity and Primary Goods, pp. 159-186 in A. Sen & B. Williams (eds.), *Utilitarianism and Beyond*. Cambridge: Cambridge University Press.
  - Artikel in tijdschrift:
Stolle, D. (1999), Onderzoek naar sociaal kapitaal: naar een attitudinale benadering, *Tijdschrift voor Sociologie*, 20(3-4), 247-281.
  - Heruitgave van een klassiek werk:
Tocqueville, A. de (1961 [1835]), *De la démocratie en Amérique*, t. I. Paris: Gallimard.
  - Website:
Myers, W. & C. Dyke (2000), *State of the Internet 2000*. Washington, D.C.: United States Internet Council (<http://usic.wslogic.com/intro.html>).

Editoriaal

| Kurt De Wit

Sociologische doorlichting van afdeling X1 en de PAAZ van het ZNA Psychiatrisch Ziekenhuis Stuivenberg in het licht van Goffmans *totale institutie*

| Caroline Masquillier

Tussen contact en bedreiging:
etnische diversiteit en etnocentrisme in Antwerpse buurten

| Peter Thijssen & Didier Dierckx

Discriminatie en etnische ongelijkheden in depressie:
een multilevelanalyse voor de Europese bevolking

| Sarah Missinne & Katia Levecque

SBIB

516767-2290

T-SOCIOL